24 ԻՐՆՃԻՒ ԱԼԷՔ Ն. 4507 1907 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 31|13 ՇԱԲ. ՉԱՐՇԷՆՊԻՀ 7 ՇԷՎԱԼ 1323)(31 ԹՐՇՐԻՆԻ ԼՎՎԷԼ 1323

ՄԷՋՄՈՒԱԻ ԱԽՊԱՐ

30 ԲԱՐԿ

30 ԲԱՐԿ

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
65, Grand'rue de Péra, Taxim, 65

ԱՊՕՆԷ ՏԻՊԱԳՐԱՐԸ Սեղեկիի 6 այլերը

Խաքանպալ իչին	Ղրուշ	60	35
Թաշրա իչին	»	85	45
Մէմալիքի էճնէպիյէ իչին	Ֆրանգ	20	10

ՉԱՐՇԷՆՊԻՀ վէ ՃՈՒՄԱ ԻՐԹԷՍԻ
ԿԻԻՆԼԷՐԻ ՆԷՇՐ ՕԼՈՒՆՈՒՐ
Իլանաք իչին այրընա բազարլըգ :

مجموعهٔ اخبار
بك اوغلی تقسیم جاده‌سی نومرو ٦٥

Ս. ՔԱՀԱՆԱՅԱՊԵՏՆ ԵՒ ԱՐԴԻԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Ե.

Մարդիկ կան որք կարծես հաճոյք կը զգան իրենց չգիտցած խնդրոց վրայ խօսիլ և վճռել։ Այս կարգէն են անոնք որ Արդիականութեան չարեաց առանց տեղեակ լինելու և Գերագոյն Քահանայապետին ուշիմ ու չրջահայեաց կառավարութիւնն առանց ի նկատի ունենալու, կը կարծեն թէ Պիոս Ժ. առիթ կը փնտռէ իւր մեծանուն նախորդաց անվեհեր «Ո՛չ կարելմ»ը կրկնելու։ Իսկ անիրաւութիւնն աւելի առաջ կ'երթայ — զզուելի լինելու աստիճան—, երբ նենգամիտ բաղդատութիւն մ'ընել յանդգնելով՝ կը յայտարարեն թէ Լեւոն ԺԳ.ի օրով չպիտի պատահէին դէպքեր որք կը պատահին այժմ, և թէ նա չպիտի դատապարտէր ինչ որ կը դատապարտէ Պիոս Ժ. ևն։ Նախ յայտնապէս սխալ է արտաքին դէպքերու մասին յայտնուած կարծիքը. վասն զի կը բաւէ փոքր ի չատէ գիտակ լինել ժամանակակից պատմութեան՝ համոզուելու համար թէ Եկեղեցւոյ դէմ եղած վերջին յանդուգն ձեռնարկութիւնք ի վաղուց գծուած ու պատրաստուած «plan»ներու կիրառութիւնն էին միայն։ Եւ յետոյ քիչ են մոլորութիւնք որք իրենց Ջախջախիչ դատապարտութիւնն ընդունեցին Լեւոն ԺԳ.է։ Կը բաւէ յիշել Ամերիկանութիւնը (Américanisme)։ Եւ հոս դարձեալ անոնք որ Հռոմի պարապին արժանացան, բողոքականներ, համաստուածեաններ (panthéistes), նիւթապաշտներ չէին, այլ կաթուղիկէներ որք այլակրօններու դարձը դիւրացնելու դիտմամբ՝ ինչ ինչ անընդունելի տեսութիւններ կը պարզէին։ Երջանիկ Առաքելապետին յաջորդներու անունները կրնան փոխուիլ, բայց ոգին նոյնն է, այսինքն նախանձ Աստուծոյ փառաց, սէր ճշմարտութեան և ուղղափառութեան, եռանդն Աւետարանի տարածման և պահպանութիւն հօտին Քրիստոսի։

Երբ մոլորութիւն մը սոսկ անհատական կերպարանք ունի, Ս. Քահանայապետք կը չառանան հեղինակն ազդարարելով, և յորդորելով որ Ջանայ Ս. Գիրքէն և Հարց Աւանդութենէն չհեռանալ բնաւ։ Իսկ երբ մոլար վարդապետութիւն մը գիրքերու, լրագիրներու, հանդէսներու, համալսարաններու մէջ ճարտարութեամբ շրջելէ զկնի՝ իբրեւ օձ կը սողոսկի նաեւ սրբավայրին մէջ, ինչպէս կրնայ լռել Ս. Քահանայապետն, ինչպէս կրնայ անտարբեր մնալ Հովիւ, մայր և ուսուցիչ ուղղափառութեան, կեդրոն և խարիսխ հաւատոյ։ Ո՛չ, Յիսուսի Քրիստոսի Փոխանորդին համար հաճոյք մը չէ՛ երբեք նզովել և բանադրել, այլ տխուր պարտականութիւն մը, որում կը հարկադրէ զինք մարդոց տկարութիւնը կամ չարութիւնն։ Այն ատեն հաճութիւն կ'զգայ նա՝ երբ կ'օրհնէ՝ կը պաշտպանէ՝ և կը քաջալերէ։

Ի՞նչ ըսել մանաւանդ երբ Եկեղեցւոյ Գլուխը կը կոչուի Պիոս Ժ.։ Եղած է հայր մը աւելի քաղցր, աւելի գորովագութ, աւելի ներող և անդիշաչար։ Իւր հոգին որ միշտ Աստուծոյ մտերմութեան մէջ ապրած է՝ աստուածային բարութենէն և գթութենէն բան մ'առած է այնչափ արտագրաւ, այնչափ դիւթիչ ու սքանչելի որ իրեն մերձեցողներուն վրայ գերբնական աշխարհի անբացատրելի մի հրապոյրը կը թողու։ Իրօք ո՞ր աստիճան անգութ լինելու է ոք այսչափ վեհ և սիրալիր սիրտ մը վիրաւորելու համար։ Գուցէ առաջի Աստուծոյ՝ արդիականաց — (խօսքս յամառողներուն մասին է միայն)— ամենէն ծանր ոճիրն է այսպիսի Հօր մը դէմ ըմբոստ գտնուած լինել։ Բարեբախտաբար գիտութիւն և սրբութիւն կանխաւ հերքած են յաղթական կերպիւ տգիտութեան և մոլորութեան գձուռ զրպարտութիւնները։ Կարդինալ Գաբէչէլատրօ, ի Միւսանութենէն Ս. Փիլիպպոս Ներեանի, որոյ գրական համբաւն, առաքինութիւնք և տաղանդք ո՛չ ումեք անծանօթ են, Պիոս Ժ.ի մասին հետեւեալ չքեղ վկայութիւնը գրած է հակիրճ այլ ոսկեղինիկ մատենի մը մէջ. ապագայի վճիռն հեռի նուազեցնելէ՝ պիտի յուսենք մանաւանդ սոյն փայլուն ներփողականն. «Այս Պապը, կը հաստատեն բիւրաւոր անձինք, ամենէն ազնուական ոգի մը ունի, բոցավառ գթով, լուսաւորեալ խորհրդաւոր պայծառութեամբ հաւատոյ որ կը յաղթէ ամեն մոլորութեան, և պատրաստ մեռնելու անոր համար. մարդ մ'է որ ի մանուկ տիոց ապրած է զոհողութեան և սուրբ սիրոյ կեանք մը. համեստ, խոնարհ, բարեկամ աղքատութեան, աչքերն յառած միշտ դէպ յերկինս...։ Ո՛չ մի երկրաւոր մտածութիւն կը մթագնէ իւր միտքը կամ կը վրդովէ իւր սիրտն, որովհետեւ իւր բոլոր մտածութիւնք և իւր համայն սէրն են Քրիստոս և Եկեղեցի։»(*)

Կրնայ գտնուիլ կաթուղիկէ մը որ սրբապէս հպարտ չլինի այսպիսի Հօր մը զաւակ լինելուն, և տեսակ մը բարոյական անձնասպանութիւն չպիտի՞ լինէր մերժել իւր վարդապետական գերիշխանութիւնը՝ գահավէժ գլորելու համար իսպառ նորամոլ անհեղեղութեանց աղտոտ ու թունալից ճահիճներուն մէջ։ Եւ ահաւասիկ էջ մը զոր կը յանձնենք Արդիականաց ուշիմ և բարեպաշտ խորհրդածութեան։

Ն. Յ. Վ. Փ.

Միւբեհայիզանը հեմաաբրմզցան սաաս. Ալլահվերտեան Յովհաննես էֆ. հազրէքլէրինե, ախիրեն վագը օլան խայրիանիլզլարը միւնասիպեիյէ ռիւթպ. Կ-Բաբրիզ էֆ. հազրէքլէրի բարաձբնեան կեօնտէրիմիզ տիր.

Կ-ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ԿՈՆԴԱԿ ԱՌ ՎՍԵՄԱՇՈՒՔ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԷՖ. ԱԼԼԱՀՎԵՐՏԻ

Ներկայ Հայրապետական Կոնդակաւ Մերով կը փութամք յանուն Մեր և յանուն Հասարակութեանս սրտագին շնորհակալութիւններ յայտնել Վսեմափայլ Տեառնդ այն դրամական կարեւոր նուիրատուութեան համար զոր Ձեր Վսեմութիւնը կը հաճի ընել Հասարակութեանս այլեւայլ հաստատութեանց, յանմոռաց յիշատակ իւր ողբացեալ վաղամեռիկ Որդւոյն՝ Ներսէս պէյի Ալլահվերտի, Թախանձագին խնդրելով Աստուծմէ փառաւորել անոր սրբանեալ հոգին ի կամարս Արդարոց վառ և կենդանի պահելով ի մէջ երիտասարդաց Հանգուցելոյն թողած առաքինութեանց պայծառափայլ օրինակը. նոյնպէս կը մաղթեմք ի բոլոր սրտէ որ գթառատ Հայրն մեր Երկնաւոր հաճի առատ առատ մխիթար և գիւր մատուցանել Ձեր հայրական կարեվէր սրտին և պահել և կաղդուրել Ձեր պատուական օրերն ի գայթ գայթ արկածից կենցաղոյս ի խընդութիւն մեր ամենեցուն, և անոսատն պահել Ձեր ազնուափայլ դստերքն և ընտանիքը և համայն պարագայքը։ Եւ յառհաւատչեայ Մեր առանձինն սիրոյն կը շընորհեմք Ձեզ և ազնիւ Գերդաստանիդ Մեր Հայրապետական Օրհնութիւնը։

ՊՕՂՈՍ ՊԵՏՐՈՍ ԺԲ. ՍԱՊԱՂԵԱՆ
Կ-Պատրիարք Տանն Կիլիկիոյ
Կ. Պոլիս, 27 Հոկտ. 1907

"ՁՐԻ„ՆԵՐԸ

Վարժարանի մը մէջ ամէնէն չահեկան դէմքերը ինծի համար «ձրի»ներն են, մակդիր մը որով կը յորջորջուին այն աղքատիկ ուսումնատենչ տղաքը, որոնց ծնողքը կարող չէ դպրոցի մանաւոր գումար մը վճարել իրենց զաւակներուն համար և ստիպուած են զանոնք նպաստաւորել տալ կրթասէր հարուստի մը բարեգործութիւններէն։ Ու ամէնէն աւելի անո՛ր համար կը հետաքրքրուիմ այս տղոցմով, որովհետեւ ասոնք գլխահակ վիճակ մը ունին վարժարանին մէջ, իրենց վճարող դասընկերներուն քով և կարծես ամօթով մը ծածկուած են միշտ։ Ասոնք պարտաւոր են միշտ միւսներէն աւելի աշխատիլ, միշտ միւսներէն աւելի լուրջ ըլլալ և խելօք նստիլ. միւսները կրնան ուսուցիչը կամ տնօրէնը նեղացնել, որովհետեւ հայրիկնին դրամ կը վճարէ իրենց համար, բայց ո՞ր «ձրի»ին է մնացեր է ձայն հանել նոյն իսկ վարժապետին մէկ ակնյայտնի անիրաւութեան դէմ։ Աղքատին զաւակը՝ ի տարեայ տիոց գլխուն զարնուած՝ հարուստներու վարժարանը ձրիօրէն յաճախելով՝ աւելի կը զարնուի գլխին և կը հարկադրուի գլուխը ծռել միւսներուն և քծնիլ նոյն իսկ անոնց, համակրութիւնին չահելու համար։ Բայց, ասոր փոխարէն սա՛լ ապացուցուած է որ ամէնէն աւելի «ձրի» տղաքն են որ կը յաջողին իրենց դասերուն մէջ և իրենց հարուստ դասընկերներուն քով առաջնութիւնը կը վաստկին։ Եւ ասիկա ինքնին չատ բնական չէ՞ք գտներ։ Հարուստի տղան վստահ է ինքզինքին, իր հայրիկին, իր վիճակին. գիտէ որ երբէք դպրոցէն չպիտի վռնտուի, գիտէ վերջապէս որ օրին մէկը գործի մը ուէր պիտի ըլլայ։ Մինչդեռ աղքատի տղուն համար ճիշդ ասոր հակառակն է։ Սա գիտէ որ իր ներկան ու ապագան խախուտ է. գիտէ որ ամենապզտիկ թերութեան մը փոխարէն կրնան զինքը դպրոցեն վռնտել ի սպառ, գիտէ որ եթէ չաշխատի՝ ապագային անօթի պիտի մնայ, գիտէ վերջապէս որ ինք ձրի է և թէ ուրիշ անձնաւորութիւն մը՝ իր մասին հաւատ ունենալով իր տեղը կը վճարէ և թէ ո՛չ միայն երախտապարտ, այլ մեծապէս պարտական է անոր։ Ու բոլոր այս պատասխանատուութեանց գիտակցութիւնը կը մղէ զինքը աշխատելու, մա՛րդ ըլլալու։ Ահա՛ թէ ինչու աղքատին զաւակն է որ ամենէն աւելի մարդ կ'ըլլայ, մինչ հարուստին զաւակը ընդհանրապէս կոչում ունի պօշ մարդ ըլլալու։ Անշուշտ այս բանը իբր ընդհանուր կանոն չեմ ըսեր, և մէկէ աւելի հարուստի զաւակներ կը ճանչնամ, որոնք թէ՛ դպրոցին մէջ առաջին եղած, և թէ՛ յետոյ կեանքի թատերաբեմին մէջ առաջին թիկնաթոռ մը գրաւած են։ Սակայն նորէն իմ համակրութիւնս կ'երթայ «ձրի»ներուն, որովհետեւ հարուստի զաւակին համար ոչինչ է յաջողիլը։ Ամէն ինչ նպաստաւոր է անոր համար, բայց աղքատին զաւակին համար խիստ բարձր խնդիր մըն է յաջողութիւնը։ Դպրոցական կեանքը որ տակաւին ա՛յնչափ հեռու չէ ինէ, վերյուշել կուտայ ինծի իմ ժամանակիս դպրոցական ընկերներուս մէջ «ձրի»ները, որոնց քով կ'երթային միւսները՝ թուաբանական խնդրի մը լուծումը հարցնելու կամ շարադրութիւն մը գրել տալու համար, ծաւայութիւններ զորս ասոնք — «ձրի»ները — չէին մերժեր՝ ի ծնէ միւսներուն հնազանդելու հակամիտութիւնը ունենալով։ Զէ՞ք խորհիր արդէն թէ ո՛րչափ սաստիկ ըլլալու է ուսումի տենչը այն աղքատի տղոց քով, որոնք չատ անգամ պանիր-հացով ու յաճախ ոչինչով մնանելով՝ կուգան իրենց դաստիարակութեան ու կրթութեան պապակը յագեցնել։ «Զաւա՛կս, մենք հարուստ չենք, պէտք է երթաս ապրուստդ շահիս», կը պատուիրէ ծնողքը անոնց. բայց ասոնք կուլան, կը ճչան. «Հա՛յր, մեզի դպրոց դրկէ, մա՛յր, մենք ուսնիլ կ'ուզենք», կը հեկեկին այդ աղքատի ուսումնատենչ զաւակները։ Ու հազար ու մէկ զրկանքներով կը յաջողին հետեւիլ վարժարանին դասընթացքին, ծակ կոշիկներով, պատառատուն բանդալոններով, կարտկուած զգեստներով, և իրենց ու իրենց ծնողքներուն մեծագոյն գոհունակութիւնը կ'ըլլայ ա՛յն օրը միայն, — մրցանակաբաշխութեան նուիրական օրը— ուր այդ ծակ բանդալոնով տղաք առաջին կը հանդիսանան իրենց թաւշեայ բանդալոններով ընկերներուն քովը։ Ի՞նչ պիտի ըլլային այս տղաքը, եթէ փոխանակ աղքատի զաւակ ծնած ըլլալու, հարուստի զաւակներ ծնած ըլլային։ Սակայն չեմ յառաջանար այս մտածումիս մէջ, խորհելով որ մի՛ գուցէ ասոնք ալ ծոյլ ու անհոգ ըլլային, եթէ հանգիստի ու ճոխութեան մէջ աշխարհ ըլլային եկած։

Այս խորհրդածութիւնները ներշնչուեցան ինծի այն 6000 ոսկիի նուիրատուութեան առթիւ զոր Վսեմ. Յովհաննէս էֆ. Ալլահվերտի ըրեր է մեր Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Ուսումնարանին, ի յիշատակ իր սիրելի վաղամեռիկ որդւոյն Ներսէս պէյի, որուն չնորհիւ չատ մը աղքատիկ տղաք-

(*) Card. Alfonso Capecelatro, Papa Pio X e la Francia, p. 7 Roma, 1907.

ներ կրթութիւն և ուսում պիտի ստանան։ Թո՛ղ անմահ մնայ յիշատակը Ներսէս պէյի, Թո՛ղ իր մաքուր հոգին հրճուի Երկնից մէջ և Թո՛ղ իր քարի, կրօնասէր հայրը արժանանայ Երկնային ամէն մխիթարութեանց ու սփոփանքներու, ի փոխարէն աղքատ ուսումնատենչ տղոց ի նպաստ եղած այս մեծ վեհանձնութեան։ Որչա՜փ աղքատի թշուառ զաւակներ պիտի օրհնեն արդեօք Յովհաննէս էֆ. Ալլահվերտիի և Ներսէս պէյի յիշատակները, որոնց շնորհիւ նոր նոր «ձրի»ներ պիտի կրնան ընդունուիլ մեր Ուսումնարանը։ Եթէ այս տեսակ անձնաւորութիւններ չըլլան, եթէ չըլլան Արիստակէս Ազարեաններ, եթէ չըլլան Յովհաննէս էֆ. Ալլահվերտիներ, ի՞նչ պիտի ըլլան, Աստուած իմ, աղքատ ծնողքներու ուսումնատենչ զաւակները։

Փա՜ռք քեզ Աստուած, որ ատեն ատեն կը նուիրես աշխարհի Արիստակէս Ազարեաններ և Յովհաննէս Ալլահվերտեաններ։

ԵՐԱՆԵԼԻ ՏԷՐ ԿՈՄԻՏԱՍ ՔԱՀԱՆԱՅՆԸՆ

ՁԻՅՆԷԹ ՎԷ ՁԻՅԱՐԷԹԻ

Բազար կիւնիւ, Սամաթիատա, Անարատ Յղութիւն քիլիսէմիզուն, Երանելի Տէր Կոմիտաս Քահանայնը եէվմը մախսուսը միւնասպէթիյլէ իճրա օլունան զիյնէթ վէ զիեարէթ, սաիր սէնէլէրատէն պիեատէ մութանթան օլմուշ, վէ պու խուսուսա հավանը լէթաֆէթի ֆէվգէլատէսի տէ եարտըմ իթմիշ տիր։

Կ-Բաթրիգ րիւթպ. էֆ. հաղրէթլէրի, Գեր. Յովսէփ Վ. Ճամճեան ըլֆաղաթըյա, Պէյօղլունատան ֆայթօն իլէ Սամաթիա քիլիսէսի գաբուսընա մուվասըլէթինտէ, քիլիսէնին չանլարը չալընմաեա պաշլամըշ վէ գաբու էօնիւնտէ բուհանի էլսիսէլէրինի լապես օլան սարկաւագլար վէ դըպրապետ վէ գպիրլէր թարաֆընտան պիլ իսթիգպալ, քէնսի քիլիսէ էովազընը կիյինտիքտէն սոնրա, թէղանիեաթ իլէ Ժողովրդապետարանա կիտիմիշ, վէ վագթը մուայէնտէ Ժողովրդապետարանտան միւքէմմէլ պիր ալայ իլէ վէ «Հրաշափառ» շարականը օգունարագ քիլիսէյէ տուխուլ իթմիշ վէ Զայնաւոր Պատարագա պաշլամըշլար տըր։

Քիլիսէ, կիւզէլճէ թէզեին վէ թէնվիր իտիլմիշ, վէ չէհրիմիզին հէր թարաֆընտան կէլմիշ օլան զէվաթը միւթէպէրէ վէ էրքէք գատըն բէք չօգ տինտարան իլէ տօլմուշ տըր։

Կէրէք քիլիսէնին Դպրաց դասը վէ կէրէք խարիճտէն ճէլպ իտիլմիշ օլան դըպրապետլէր մարիֆէթիյլէ թէղանիեաթը բուհանիյ՝ զայէթ մունթազամ վէ միւսսիր սուրէթտէ իճրա գըլընմըշ տըր։

Դաստա, ԳԴ. Նիկողայոս Թ. Ծ. Վ. Պաղչեան վէ Յովսէփ Ծ. Վ. Արապեան իլէ Վիէննա Մխթր. թարիգաթընտան Հ. Գէորգ Փանջիկեան իլէ Հ. Վարդան վարդապետլէր վէ Յովսէփ Գեր. Միւթէվէլեան պուլունուպ, Պատարագտա, ԴԴ. Էքմէքճեան Ռափայէլ վէ Ճամճեան Յովսէփ Վ. լէր Ընթերակայ վէ Մեծ-Ժողովրդապետ ԴԴ. Յովսէփ Ծ. Վ. Ռոքոսեան, Յովսէփ Ծ. Վ. Պարիկեան, Միքայէլ Վ. Քէչէճեան վէ Սէն-Լուի բուհպան մէքթէպինէ տէվամ իտէն պիր բուհանի՝ Սարկաւագլըգ վազիֆէսինի իյֆա իթմիշլէր տիր։

Դասըն խարիճինտէ, զէվաթը միւթէպէրէ միեանընտա, էզճիմլէ Ապտուլլահեան Յովհաննէս էֆ., Տր. Թումայեան Անտոն էֆ., Արաբեան Պօղոս էֆ., Գօջիկեան Ռուբէն էֆ., Մանուէլեան էֆ., Հալէպեան էֆ., Սամաթիա վէ ճիվարը մութէպէրանը վէ միւհթէրէմ ֆամիլեալար կէօրիւլմիւշ տիր։

Գուստասը չէրիֆին իճրաընտան սոնրա, ալայը բուհանի իլէ քիլիսէ հավլիսինէ չըգըլըգընտա, Բաթրիգխանէմիզ թիւրքճէ քեաթիպլէրինտէն Սերովբէ էֆ. Ֆէրհաթեան՝ էտիէյի մէֆրուզէյի հաղրէթը Բատիշահիյի միւթէզամմին պիր նութգ գրրատաթ իյլէմէքլէ, հուզզար ամինխան օլմուշլար տըր։

Պատէհու Ժողովրդապետարանա կիտիլիպ, պիր միւատէթ խթիրահաթ իտիլտիկի սըրատա, հաղրընա սիւտլիւ գահվէլէր իբրամ օլունմըշ տըր։ Քիլիսէ մէքթէպի շակիրտանը, Կ-Բաթրիգ րիւթպ. էֆ. հաղրէթլէրինին էլլէրինի պուս իթմիշլէր, վէ պունլարտան Լեւոն Յակոբեան նամ քիւչիւք պիր չօճուգ՝ էրմէնիճէ կիւզէլ պիր ուղերձ օգումըշ տըր։ Միւշարիլէյհ հաղրէթլէրի պու սըրատա պիր նութգ իրատա իլէ, Երանելինին էվսաֆ ու խասաիլ տիյանէթքեարանէսինի զիքր իթմիշ, վէ պու սէնէ իքի եիւզիւնճիւ սէնէի տէվրիյէսի օլան իշպու Երանելինին Սուրբլար սրբասընա կէշիրիլմէսի իչին, Բօմա Քիւրսիի չէրիֆինճէ թէշէպպիւսաթը լաղըմէ իճրա իտիլմէքտէ օլմասըյլա, պու նէթիճէնին՝ էրմէնի-գաթօլիք ճէմաաթը իչին պիր վէսիլէի իթթիխար օլաճաղընը, վէ օ միւնասիպէթլէ մէրասիմի մախսուսէ իճրատը մուգարրէր օլտուղընը պէեան, վէ պէօյիւք քիւչիւք հէր սընըֆ էհալիմիզին, Գաթօլիք Քիլիսէսինին ահքեամ ու գավայիտինէ սատրդ գալարագ, վէ իշպու ուլու Մէղհէպ վէ Քիլիսէ ալէյհինտէ արա սըրա զուհուրա կէլէն թէֆէվվիհաթ վէ թէարրուզաթա գաթան հէվալէի սէմմի իթիպար իտիլմէյիպ, պիլաքիս Գաթօլիք Մէղհէպի վէ Քիլիսէսի հագայիգինին հէր սըրատա վէ հէր եէրտէ միւտաֆասընտան կէրի տուրուլմամասընը իմթար իյլէմիշլէր տիր։ Այնի վագթտա Կ-Բաթրիգ րիւթպ. էֆ. հաղրէթլէրի, Վէլիի նիյմէթի պիմինէթիմիզ Բատիշահըմըզ էֆէնտիմիզ հաղրէթլէրինին հէր տայիմ ճէմաաթըմըզ հագգընտա իպղալ վէ ինայէթ պուեուրտգալարը կէօնակէօն էլթաֆը Շահանէյի. զիքր իլէ, Ղշահրանը ճատագաթտան ասլա չաշմաեարագ, տուայը տէվամը էօմր ու իգպալ վէ թէվֆիւրը չան ու իճլալը հաղրէթը Շէհրիեարինին պարկեանը Բապպ իլ ալէմինէ իյսալ իտիլմէսինի թավսիյէ իյլէմիշլէր տիր։

Այրճա քիլիսէնին Մեծ-Ժողովրդապետի իլէ Թաղ. Խորհուրդընա, սայ ու զայրէթլէրինտէն տօլայը պէեանը թէշէքքիւր վէ մէմնունիյէթ, վէ չակիրտանա տախի, մէքթէպտէ Ալլահ գօրգուսը իլէ պէրապէր, հիւսնի թալիմ ու թէրպիյէ տէվամ իտէրէք, միլք ու միլլէթէ խայրքլը զաթլար օլմաեա չալըշմալարընը, վէ միւտիր վէ մուալիմլէրինէ միւթի գայմալարընը նասիհաթ իթմիշլէր տիր։

Մուախարէն Ամեն. Հոգեւոր Տէր հաղրէթլէրի իլէ բէհապին վէ պաղը զէվաթ՝ խասսէթէն թութուլմըշ օլան արապալար իլէ վէ տիկէր էհալի տախի հաեա եախօտ արապալարա բաքիպէն Պալըգլը գապրիսթանընա պիլ ազիմէ, Երանելի Տէր Կոմիտաս Քահանայնըն մագպէրէսի էթրաֆընտա, մումլար եագըլմըշ վէ չիչէքլէր իլէ թէղեին իտիլմիշ օլտուղը հալտէ, զիեարէթ վէ իճրաի ային օլունմըշ տըր։ Էսնաի զիեարէթտէ մահէլլի բօլիս գօմիսէրի էֆ. իլէ տիկէր պաղը բօլիս էֆ.լէր հաղրը պուլունմըշլար, վէ Կ-Բաթրիգ էֆ. հաղրէթլէրի, համիլ օլտուգլարը Օսմանի վէ Մէճիտի նիշանը զիյշանլարընը սինէի սատագաթլարընա թաալիգ իթմիշ օլարագ, քիլիսէտէ վէ գապրիսթանտաքի զիյնէթ վէ զիեարէթէ բիեասէթ իյլէմիշլէր տիր։

Սաաթ 8 բատտէլէրինտէ իշպու բէսմը զիեարէթ վէ իպատէթ խթամ պուլուպ, հուզզար տաղըլմըշ, վէ Ամեն. Հոգեւոր Տէր հաղրէթլէրի իլէ բէհապին վէ պաղը տավէթլիլէր՝ արապալար իլէ քիլիսէնին Ժողովրդապետարան տաիրէսինէ կէլէրէք, Թաղ. Խորհուրդ հէյեէթի միւհթէրէմէսի թարաֆընտան թէրթիպ իտիլմիշ օլան սուֆրատա հաղը պուլունմըշլար տըր։ Իշպու սուֆրա, սուրէթի միւնասիպէ վէ լայըգէտէ թէրթիպ իտիլմիշ օլուպ, Թաղ. Խորհուրդ ազայը միւհթէրէմէսի, պէրայը հիւրմէթ վէ նէզաքէթ պիզզաթ նէզարէթ վէ խըտմէթ իթմիշլէր տիր։

Էսնաի թաամտա բիւթպ. Կ-Բաթրիգ էֆ. հաղրէթլէրինին սընհէթ ու ազիյէթինէ վէ Սամաթիա քիլիսէսի Մեծ-Ժողովրդապետի Գեր. Յովսէփ Ծ. Վ. Ռոքոսեանընն վէ Թաղ. Խորհուրդ ազայը միւհթէրէմէսինին չէրէֆինէ իտարէի ազատահ օլունմըշ տըր։ — Պու սըրատա Ռոքոսեան Վ.՝ Ամեն. Հոգեւոր Տէր հաղրէթլէրինին վիեարէթինտէն տօլայը քէնտի վէ Սամաթիա Թաղ. Խորհուրդը վէ էհալիսի նամընա պէեանը թէշէքքիւրաթ իյլէմիշ, վէ Թաղ. Խորհուրդը թէշքիլ իտէն Շիշմանեան Միհրան, Ճէվահիրճեան Պօղոս, Պիպէրեան Գարեգին վէ Պաթմանեան Լեւոն էֆ.լէրի, վէ պատէհու մէքթէպին Տնօրէնի վէ Թիւրքճէ մուալլիմի Անդրանիկ էֆ. Բէհլիվանեանը, վէ 22 սէնէտէն պէրու մէքթէպին երմէնիճէ վէ ֆրանսըզճա մուալլիմի օլան Մկրտիչ էֆ. Կիւմիւշեան նամ միւհթէրէմ իհթիեարը, վէ մուպասբր վէ բէսմ մուալլիմի օլան Յովհաննէս էֆ. Պէտիկեանը թագտիմ իյլէմիշ տիր։

Պիր արա մահէլլի քիլիսէսի վէ մէքթէպի իւզէրինէ պահս ալընարագ, Սամաթիա քիլիսէսի վէ մէքթէպինէ ճանսիբէրանէ չալընչան Միհրան էֆ. Միսաքեան՝ քիլիսէնին, խուսուսիյլէ մէքթէպին ահվալը մուզայիգասընը տէֆ, վէ չօճուգլարընն թալիմ ու թէրպիյէսինէ լայըգրյա տէվամ իտէպիլմէք իչին, հէր նէ գատար քէնտիլէրի թարաֆընտան միմքին մէրթէպէ չալընընմագտա իսէ տէ, ֆագաթ իգթիտարլարընտան ֆազլա պիր չէյ եարընամատրդընտան, հէր հալտէ Կ-Բաթրիգ էֆ. հաղրէթլէրինին վէ իտարէի մէրքէզիյէի միլլիյէնին մուավէնէթինէ միւհթաճ օլտուգլարընը՝ պիր լիսանը միւէսսիր իլէ պէեան իթմիշ, վէ Կ-Բաթրիկի միւշարիլէյհ տախի՝ քէնտիլէրի ումում ճէմաաթընն բէտէրի օլուպ, էրքէք վէ գըզ հէր սընըֆ էֆիրատը ճէմաաթը էլտէն կէլտիկի մէրթէպէ գայըրմագ վազիֆէլէրի օլտուղընը, վէ Սամաթիա քիլիսէսի վէ խուսուսա մէքթէպինի տախի նազարը չէֆագաթլարընտան ասլա տուր իթմէտիքլէրինի իֆատէ, վէ պազը թէէմինպախշ վէ թէսէլիպախշ սէօզլէր իլէ միւամիլէյհէ վէ բէֆիգլէրինէ իւմիտ վէրմիշլէր տիր։

Թաամընն խթամընտա գահվէլէր կէթիրիլմիշ, վէ պիր միւտէթ տահա արամ վէ մուսահէպէթտէն սոնրա, ճէմիյէթ՝ օ կիւնքի զիյնէթ վէ զիեարէթին հիւսնի թէէսսիրի թահթընտա, վէ Մեծ-Ժողովրդապետ իլէ Թաղ. Խորհուրդ հէյեէթինէ վէ տիկէր զէվաթա պէեանը թէշէքքիւրաթլէ մուֆարագաթ իթմիշլէր տիր։

Ֆիլվագը միւամիլէյհիւմ, օ կիւնքի զիյնէթ վէ զիեարէթին ինթիզամ վէ միւքէմմէլիյէթի իչին հէր տիւրլիւ ֆէտաքեարլըը վէ սայ ու զայրէթի իճրա իթմիշլէր, հաղը պուլունան զէվաթը միւշար վէ միւամիլէյհիւմիւն զիեարէթինտէն մէնհուն գալմըշլար, վէ էկէր գալալէրինի ինքիսար իտէն պիր չէյ վար իսէ, օ տախի, սէնէտէ եալընը պիր տէֆա իճրա օլունան պու զիյնէթ վէ զիեարէթտէ, ճէմաաթըն հէր սընըֆ մէնսէտտարանը բուհանիսինին վէ միւթէպէրանընն, հիչ օլմազսա էքսէրիյէթինի կէօրմէյի վէ անլէրին վիճուտիյլէ իֆթիխար իթմէյի արզու իթտիքլէրի, վէ չարչէմ իլէ պունա պէքլէտիքլէրի հալտէ, պէքլէնէն բուհանի վէ ավամ զէվաթը միւթէհայիզանընն նէ՛ քիլիսէտէ, նէ՛ տէ գապրիսթանտա կէօրիւլմէմէսի օլմուշ տըր քի, իչթէ պունտան տօլայը հագգըյա միւթէէսսիր գալմըշլար տըր։

⁂ Բազար կիւնիւ, Կ-Բաթրիգ րիւթպ. էֆ. հաղրէթլէրի թարաֆընտան, Կաթողիկոսարան սանտրդքեար վէ մուհասիպի Գերյ. Յովսէփ Ծ. Վ. Արապեան էլիյէ, Սամաթիա քիլիսէսի մէքթէպինէ 2, վէ Երանելի Տէր Կոմիտաս Քահանայա ինչա օլունաճագ չիրիմ իչին 1 լիրան օամ., վէ դպիրլէրէ չէքէր ալընըպ թէվզի իտիլմէք իւզրէ 40 զրուշ իհտա օլունմըշ տըր։

⁂ Գերյ. Յովսէփ Ծ. Վ. Ռոքոսեանընն պիրաառէրի Ռոքոս էֆ.նին՝ Սամաթիա Ան. Յղութիւն քիլիսէսինին թէզելինաթ վէ թէֆրիչաթը խուսուսընա պէրայը համիյէթէ 15—20 լիրա գատար սարֆ իթմիշ օլատուզը մէմնունէն խապէր ալընմըշ տըր։

Կ-ԲԱԹՐԻԳԽԱՆԷ

ՀԱՎԱՏԻՍԻ

Սամաթիա Թաղ. Խորհուրդընին միւատէթի մէմուրիյէթինին խիթամը սէպէպիյլէ, եէրինէ եէնի հէյեէթին ինթիխապ վէ թայէինինէ՝ իտարէ մէճլիսինճէ թէշէպպիւս իտիլմիշ, վէ մահէլլի էհալիսինտէն պու մէմուրիյէթէ էհլիյէթի օլանլարընն էսամիսի՝ Կ-Բաթրիգ րիւթպ. էֆ. հաղրէթլէրի թարաֆընտան Սամաթիա Մեծ-Ժողովրդապետինտէն իսթէնիլմիշ օլմազլէ, մէզքիւր էսամի ճէավէլի թագտիմ գըլընմըշ տըր։

⁂ Զըգան ճումա իրթէսի կիւնիւ Կ-Բաթրիգ րիւթպ. էֆ. հաղրէթլէրի, Գեր. Յովսէփ Վ. Ճամճեան իլէ պիրլիքտէ Ցըրանսա սէֆարէթխանէսինէ պիլ ազիմէ, սէֆարէթ մասլահաթկիւզարը Մ. Պօր ճէնապլէրինի զիեարէթ իթմիշ տիր։

⁂ Բազար կիւնիւ, Ամեն. Հոգեւոր Տէր հաղրէթլէրի, Գեր. Ճամճեան Վ. իլէ պիրլիքտէ, Սամաթիատա Անարատ Յղութիւն գըզլար մէքթէպինէ կիսէրէք, թարիգաթը մէզքիւրէ մայրապետլէրինի զիեարէթ իյլէմիշ տիր։

⁂ Բազար իրթէսի կիւնիւ Իթալիա գրալընն եէվմը մախսուսը օլատուղընտան, Կ-Բաթրիգ րիւթպ. էֆ. հաղրէթլէրի թարաֆընտան՝ Արհ. Կարապետ Եպս. Բշուրեան իլէ Գեր. Յովսէփ Վ. Ճամճեան ժէն. գօնսօլաթօխանէյէ պիլ ազիմէ, ըէսմը թէպրիքի իյֆա իյլէմիշլէր տիր։

⁂ Պիր զէմանտան պէրու Պէյրութտա պուլունան Անատոլեան թարիգաթը ըէհապիյինտէն Գերյ. Հ. Արսէն Ծ. Վ. Աբէլեան՝ չըգան հաֆթա Տէրսատատէթ ավտէթ իթմիշ տիր։

⁂ Միւսաֆիրէթէն չէհրիմիզա պուլունան Իսկէնտէրիյէ էրմէնի-գաթօլիք ըէհապիյինտէն Գերյ. Ստեփան Ծ. Վ. Վրոյրեան՝ կէչէն կիւն Իսկէնտէրիյէյ ազիմէթ իյլէմիշ տիր։

ԷՐՄԷՆԻ ԲԱԹՐԻԳԽԱՆԷՍԻ ՀԱՎԱՏԻՍԻ

Էջմիածին Կաթողիկոսը Պիրինճի Մկրտիչ Սրբազանը՝ 88 եաշընտա օլատուղը հալտէ, բազար իրթէսի կիւնիւ Էջմիածինտէ վէֆաթ իթթիկի թէէսսիֆէն խապէր ալընմըշ տըր։

Ճէնազէ ալայը, չէհրի մէզքիւրտէ կէլէճէք սալը կիւնիւ իճրա իտիլէճէկինտէն, պուրատա սահի Գումգարու Մայը եկեղեցիսինտէ, բաթրիգ րիւթպ. Օրմանեան էֆ. հաղրէթլէրի թարաֆընտան պիր այինի բուհանի իճրա օլունաճագ տըր։

Միւթէվէֆֆա՝ անասրլ Վանլը օլուպ, էվլէնմիշ վէ էվլատ սահիպի օլմուշ տըր։ Զէվճէսինին վէֆաթընտան սոնրա սիլքի բուհպանիյէթէ կիրմիշ, 1868տէ Եպիսկոպոս, 1869տա Իսթանպոլ բաթրիկի օլմուշ վէ 14 սէնէ էվվել տէ Էջմիածին Կաթողիկոսլըղընա ինթիխապ իտիլմիշ տիր։

Բաթրիգ հաղրէթլէրի, տիւն, իշպու վէֆաթ խապէրինի Կրօնական ժողովապիտիրմէքլէ, ժողով պիր «Նոգլոյ» տուատը, վէ պատէհու պէրայը մաթէմ թաթիլը միւզաքէրաթ իյլէմիշ տիր։

Միւնհէլլ գալան Կաթողիկոսլըղա՝ Սիմ-

ԳԻՇԵՐՎԱԾ

Մուսայի Մասսալը Շատ սաստիկ դղրդում էր։ Ամբողջ Ֆրանսիան գոռում էր։ Ֆրանսիան գոռ

—Ատանա վիլայէթինում Եումուրթալըգ նահիյէսի՝ գազայա վէ Բաեաս գազասը տա՝ նահիէյէ Թահվիլ օլունմըշ սրբ։

—Եումուրթալըգ՝ տէնիզ գըերսընտա վէ Պաղտատ Թարիգի քէպիրի իւզերինտէ վակը թիճարէթկահ պիր մահէլլ օլուպ, կիւնտէն կիւնէ թիճարէթճէ էհէմմիյէթի տրթմագտա տրը։

—Սիվաս Զիրաաթ պանգասը շիւպէսի՝ մէրքէզ գազասը միւհթաճ չիֆթճիլէրինէ 100,000 ղրուշ, վէ պազը ճիվար կարիյէլերին միւհթաճ չիֆթճիլերինէ տէ 113,400 ղ., քի ճէման 213,400 ղրուշ ագչէյի, եէկտիկէրինէ քէֆիլ օլմագ չարթըյա գարշէն թէվզի իտէճէկի կիպի, էրզրում վիլայէթինում տախի պազը քէօյլերին մէզրուաթը պօղուլմըշ օլտուղընտան, իսթիգրազ սուրէթիյէ թոխումլըգ պուղտայ թէտարիքի լիւզումը կէօսթէրիլմիշ տիր։

—Վան վիլայէթինում էրզագ վէ սաիր իհթիեաճաթը էհալիյէ եարտըմ իթմէք իւզրէ պիր գօմիսիօն թէշքիլ օլունմըշ տըր։ Զիրաաթ պանգասը թարաֆընտան միւհթաճիրինէ, եէկտիկէրինէ քէֆիլ օլմագ չարթըյա 450,000 ղ. գարշէն թէվզի օլունճաղ տրը։— Վիլայէթի մէզքիւրէտէ Մանմուտիէ գազասընտա զէլզէլէտէն զարարտիտէ օլանլարա պա իրատէի սէնիէ 300 լիրա տաղրաբլմըշ տրը։

—Կէչէն սապահ Պէյօղլունտա Բանահիյա քիլիսէսինին Համալ-պաշը ռօգաղը ճիհէթինտէքի գաբուսընա պիր պուշուգ եաշլարընտա պիր էրքէք չօճուգ պրագրըմըշ տրը։ Զօճուղընն իւզերինտէ պուլունան պիր քեաղըտան՝ իսմի Նիգօլի օլտուղը անլաշըլմըշ տրը։

—Գալաթատա Խավեար խանընտա 100 պէն լիրա աշըգ իլէ թաթիլի թէտիեաթ իթմիշ օլան Տիամանտօղլու պանգասընին վէքիլի Խարալամպիտի էֆ.՝ էվվէլքի կիւն ատհապը մաթլուպը եաղրխանէսինէ տավէթլէ, 100տէ 30 թէքլիֆ իթմիշ տիր։ Ֆազաթ Սամուէլ Անասթասիատի էֆ.՝ մէզքիւր պանգանընն իֆլասիյէթինի այտտ օլտուղը մահքէմէտէն թալէպ իթմիշ իսէ տէ, Խարալամպիտի էֆ.-նին միւրաճաաթը իւզերինէ, մահքէմէճէ իւչ կիւն մէօհլէթ վէրիլմիշ տիր։

—Զարշուի քէպիրտէ Պաթ-բազարընտա հաղը էլպիսէնի Մամաս Այվազեան վէ Հրանտ Այվազեան՝ իզհարը իֆլաս իթմիշլէր տիր։ «Իգտամ»ընն պէհանընա կէօրէ, Մամաս Այվազեան՝ մաղազասագի 3000 լիրալըգ էշեայը 15 կիւնտէ նագտա թահվիլ իթմիշ վէ տիւքքեանտա եալընըզ 35 լիրալըգ մալ պրագմըշ տրը։

—Սիրքէճիտէ մանիֆաթուրա թիճարընտան Գ. Ճէվահիրճեան՝ 6000 լիրա պօրճ իլէ թէէտիեաթընը թաթիլ իթմիշ տիր։ Պու պօրճընն իւչ բուպը՝ էվրօբալը գօմիսիօնէրլէրէ վէ պագիսի տէ բիացամըզա այիտ տիր։ Մէզքիւր թիճարէթխանէնին մալի վէ 6000 լիրա ալաճաղը օլմաղլէ, 100տէ 50 թէէտիյէ իտէպիլէճէք տիր։

—Իզմիր բիացասընտա մուհիմմ մուամէլաթը թիւճարիյէ իճրա իտէն պիր թիճարէթխանէնին թէէտիյաթընը թաթիլ իթտիկինի «Նայէ Ֆրայէ Բրէսէ» եազըեօր։— Մէզքիւր ղազէթանընն պէհանընա կէօրէ, Իզմիրտէ ինճիր, իւզում վէ զախիրէ իւզերինէ մուհիմմ մուամէլաթ իճրա իտէն Բիւր Ալիօթթի թիճարէթխանէսի թաթիլը թէէտիյաթ իթմիշ տիր։ Պօրճընն միգտարը 1,200,000 ֆր. հիսապ օլունուեօր։ Ալաճագլարընն պէօյիւք գըսմը՝ էվրօբա թիճարէթխանէլէրի տիր։

—Էվվէլքի սապահ Մէքթէպը Սուլթանի պինասը ինչաաթընտա չալըշան ամէլէտէն պիրի մուվազէնէսինի ղայա իտէրէք, իսթ գաթատան աշաղըեա տիւշմիշ վէ պիր գաչ տագըգա ռօնրա վէֆաթ իթմիշ տիր։

—Կէչէն ագշամ քէօրրիւտէն Իւսկիւտարա հարէքէթ իտէն Շերքէթ վաբօրընն պիլ միւսատէմէ պաթրտրղը գայըգտա, եալընըզ իքի գայըգճը պուլունուպ, տիկէր քիմսէ պուլունմատըղը անլաշըլմըշ տրը։

—Ճումա իրթէսի կիւնիւ Իսթանպոլտա մուգիմ պիր Իսլամ գաատընը, 10 եաշընտա օղլու իլէ Պայրամ թէպրիքինի իֆա իթմէք իւզրէ Պէյլէրպէյինտէ ագրապասը նէզտինէ կիթմիշ, վէ ագշամ շէհրէ ավտէթ իյլէմէք իչին իսկէլէտէ վաբօրա պէքլէտիկի սրբատա, օղլու տա եաղընտա պիր օտունլըղա կիթմիշ վէ օտունլարընն թարթըլտըղընը սէյր իտէրքէն, օտունլար պիրտէն պիրլ եըգըլմաղլէ, պիչարէ չօճուգ ալթընտա գալմըշ տրը։ Տէրհալ հէր թարաֆտան եարտըմա եէթիշիլիպ, չօճուգ ֆէնա հալտէ չըգարըլմըշ, վէ զայագըլ պիր սուրէթտէ ճիվարտաքի խասթախանէյէ կէօթիւրիւլիպ թէտավի իտիլմիշ իսէ տէ, պիր գաչ տագըգա ռօնրա վէֆաթ իթմիշ տիր։

—Ճումա իրթէսի կիւնիւ պիր քիրա արապասը Սուլթան-Պայազիտ ճամուէսինտէ Ըճէպ իսմինտէ պիր Իսլամա չարբմըշ վէ թէէվիքէլի սուրէթտէ եարալամըշ տրը։

—Իսթանպոլտա ռաքին Իսմա Կիւլլի հանըմ, Բամազանընն ռօն կիճէլէրինտէն պիրինտէ իֆթար իտէրքէն, 125 եաշընտա օլտուղը հալտէ, մում կիպի սէօնիւպ վէֆաթ իթմիշ տիր։ Միւսամիլէյհանընն իւչ նէֆէր էվլատը՝ Էվգաֆ նէզարէթի մէմուրլարընտան տըր։

—Գալաթատա Պալըգ բազարընտա սաքին Իսքիրո նամ թաշրալը պիր Ռում, ճումա իրթէսի ագշամը խանէսինէ ավտէթ իտէրքէն, իսմիլէրի պաշլարը թէմիզճէ իքի քիչի գարշըսընա չըգարադ, պունլարտան պիրի՝ «Պուրաեա եազըն պիր քէսէ ղայպ իթտիմ. սիզ պուլմուշ օլաճագաքնըզ» տէմիշ. Իսքիրո իսէ, էօյէ պիր շէյ պուլմատըղընը պէհան իթմիշ իսէ տէ, մէրգումլար պիլ իսրար իւզերինի եօղլտմաեա պաշլամըշլար, վէ քէմէրինտէ եիրմի լիրայը հավի պիր չըգըն պուլմուշլար տրը։ Պունլար, չըգընտաքի բարայը սայտրգտան ասնրա, քէնտիլէրինին օլմատըղընը պէհան իլէ կէրի վէրմիշլէր տիր։ Իսքիրո՝ բարայը քէմէրինէ գօյմուշ վէ էվինէ տէօնմիշ տիւր։ Էվինտէ չըգընը աշտրըղընտա, լիրալարընն եէրինէ քիչիւք տէմիր բարչալարը գօնմըշ օլտուղընը թէաճճիւպլէ կէօրմիշ տիւր։ Մէզքիւր իքի մէճհուլ քիմսէլէր, ուսթա խըրսըզլար օլուպ, Իսքիրօնընն չիքեաեէթի իւզերինէ զապրթաճա արանմագտա տրրլար։

—«Մահզումէի էֆքեար» մաթպասընտա միւսթախտէմ 19 եաշլարընտա համալ Մուսթաֆա՝ պապասըյա միւնազաա իտէրէք, խըրսընտան քէնտիսինի գուշաղըյա սամը իսէ տէ, պապասը իւսթէ կէլիպ, գուշաղը քէսմէլէ, օղլունը մուհագագ էօլիմտէն գուրթարմըշ տրը։

ՎԻԵՆՆԱԿԱՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ
ՎԱՐԺԱՐԱՆ
Ի ԲԱՆԿԱԼԹԻ
51ՐԴ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ

Վարժարանս կը բացուի 3[16 Սեպտ., 1907, միեւնոյն ուղղութեամբ և ծրագրով։

Վարժարանս ունի արդի երկրորդական դպրոցներուն (Ecole secondaire moderne Realschule) ծրագիրը, միջավայրիս պիտոյիցը յարմարցուած։

ԼԵԶՈՒՆԵՐ. — Հայերէն, Տաճկերէն, Գերմաներէն, Գաղղիերէն, Անգլերէն։

ԳԻՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. — Ուսանողական, բնագիտական, բնապատմական, պատմական, (կ'ուսանդուին Գաղղիերէն և Գերմաներէն լեզուներով)։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ.— Աշխարհագրութիւն, հաշուակալութիւն, թղթակցութիւն, Գաղ. Գերմ. և Անգղ.)։

Ուսուցիչք.— Ներքին և արտաքին 22 ուսուցիչ կը դասախօսեն։

Նորամուտ աշակերտաց ընդունելութիւնը կը սկսի Օգոստոս 17էն, ամէն օր մինչեւ կէսօր։

Հ. ԳԷՈՐԳ Վ. ՓԱՆՋԻԿԵԱՆ
Վարիչ Վիեննական Մխիթ. Վրժ.ի
17—20

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

ՍԷՐՄԱՅԷՍԻ 250,000,000 ՖՐԱՆԳ
1907 Սեպտեմբեր 30 պիլանչօսը

ՄԱԹԼՈՒՊԱԹ

Սանտրգտա վէ պանգալարտա նուգուտ	139,298,983	51
Ճիզտանտա	1,136,201,875	14
Ըէհին վէ թէէմինաթլա իգրազ օլընան մէպալիղ վէ Բաքօր	303,475,973	88
Հիսապաթը ճարիէ	516,843,212	46
Հիսէ, պօնօ, թահվիլաթ վէ էհամ	8,461,755	57
Էշեաի ղայրը մէնգուլէ	35,000,000	—
Հիսապաթը միֆթէլիֆէ	33,581,034	55
Ֆրգ.	2,172,862,835	11

ՏԻԻՑՈՒՆԱԹ

Տէբզիթօ վէ աշրգ պօնօլար	696,986,461	97
Հիսապաթը ճարիէ	841,170,628	64
Գապուլ իտիլմիշ բօլիչա	127,395,809	46
Վատէլի տէբզիթօ վէ պօնօ	47,751,674	82
Հիսապաթը միւխթէլիֆէ	84,558,260	22
Իհթիեաթ ագչէսի	125,000,000	—
Թէէտիէ իտիլմիշ սէրմայէ	250,000,000	—
Ֆրգ.	2,172,862,835	11

Ապրնա մուքապլագ օլտուղը քասիպ օլունը

Մէճլիսի իտարէ բէյիսի
Մ. ՄԱԶԷՐԱ

Իտարէի ումումիյէտէ
մուրախխաս միւտիրլէր
ԷՏՄ. ՖԱՊՐ-ԼԻԻՍ, Պօճ ՊՐԷՆԳԱՐ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

	Ղ.	Բր.
Թէվֆիտ իտիլմիշ Էահ. ուտ.	99	16—
Ռումէլի չըմէնտաֆէրի Ֆր.	157	25
Օսմ. Սիկրթ. չիրքէթի Լ. Օ.	4	
Տէրիս. Թրամվայ գուբ.	8	50
» » թահվ ֆր.	470	
Ըէժի	19	10
Տէրիսաատէթ Ըրիթըմ	428	
Տէրգօզ	305	
Անատօլը չըմէնտաֆէրի գուբ.	15	32—
» » թահ.	508	

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻԵԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղշ. տան	Ղ.	Բր.
Պէեազ մէճիտիյէ ֆարգը	107	28
Մէթալիք	99	10
Բօլ	92	
Ֆրանսըզ ալթունը	87	7
Ինկիլիզ լիրասը	109	34
Դըրմից	50	
Ռուսլի քեաղըտ	8	66

Սահիպը իսքիեազ վէ մեսուլը ղազէթա
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՅԵԱՆ

ԻՏԱՐԷԽԱՆԷ
Պէյօղլունտա, Թագսիմ ճաssէսիճեսի Ն. 65

լաքին իրի կէօզէրի վար իսի։ Թուալէթինտէն, եիւրիւյիւշինտէն ղաեէթ չիք պիր գաատն օլտուղընը անլատրմ... ֆէվգէլատէ հէյէճան իչինտէ կէօրիւնիւեօրտը. պանա էօյէ կէլտի քի, պիր եէրտէ զօճաքընը եաղալամագ իչին կիտիեօրտը։

— Պապա Դագանպուա, սիզ տէ ֆարզիեաթընըզը ուճ տէրէճէյէ կէօթիւրիւեօրսունուզ։

— Հէր հալտէ, աշգ ու սէվտա միւլազաթը իչին թայեին օլունմըշ պիր մահէլլէ կիթմէեօրտը։

— Պէլքի տէ պիր խասթայա կիտէեօրտը։

— Նէրտէն նէրէյէ. քէնտիսինտէ էօյէ պիր հալ ասլա կէօրիւնմէեօրտը։

— Կիրտիկի մահէլլի էյի կէօրտիւնիւզ միւ։

— Վազաա արգաբնտան կիթմէլի իտիմ, լաքին էլան պէն թէվէքքէլի պիր ատէմիմ. պանա, Բաֆայէլ ճատտէսինին քէօշէսինտէ պէքլէմէքլիկիմի իրթար իթտի. քէնտիսի տէ Պուլվար Սիւշէյէ տօղրու իլէրլէսի։ Իշթէ պէն օրատա պէքլէտիմ։— Տօղրուսու ավտէթ իտէճէկինի մէմուլ իտիեօրսուս։

« Հէր նէ իսէ, չիմտի պէն պունլարը նէ՝ եաբաճաղըմ. կիճէքի սէֆէրիմին իւճրէթինի ալմագ իւզրէ սաթրեա չըգարամամ։ կէօթիւրիւպ, ղայպ օլմուշ օլան էշեա իչինտէ սագլարըմ, վէ պիր սէնէ պիր կիւն կէչտիկինտէ, հագգըյլա միւթէսարըֆ օլուրում։

— Եանընըզտա սագլամանըզ տահա էյի օլուր։

— Հագգընըզ վար տրը. պէլքի պէնի եօլտա բաթ կէլիր տէ, մալինի իսթէր։

Դագանպուա, զինճիրի վէ ռաաթը ալմագ իւզրէ էլինի ուզաթտը. Մ. տը Լանգրէյ տէ ռօն տէֆա պագարագ, իեատէ իթտիկի սրբատա,

— Սիզ պանա, նէրէտէ իգամէթ իթտիկինիզի չիմտիյէ գատար պիլտիրմէտինիզ, տէտի։

— Հագգընըզ վար տրը. անճագ պէն սիզի պիր կիւն էօյլէտէն ռօնրա ագշամա գատար կէզտիրտիկիմտէ, սիզ, արապամտան խօշնուտ գալարագ պանա պիր թագըմ իլթիֆաթտա պուլունտընըզ. պէն տէ սիզին, Բարիզտէ բէք չօգ կիտէճէք եէրլէրինիզ պուլունտուղընը կէօրտիւկիմէն, հաֆթատա իւչ կիւն կէլիպ սիզի ալմայը թէքլիֆ իթտիմ։ Օ էնատէ սիզի զաեէթ մէշղուլ պիլիեօրտում։ Ամճանընզ թարաֆընտան սիզէ պիր չօգ իյլէր թավսիյ իտիլմիշ օլտուղընը սէօյլէեօրսունըզ. պու սէպէպլէ պաշգա պիր շէյ տիւշինէմէզ իտիսիզ։

— Ամճամ չիմտի Բարիզէ կէլտի, պէն տէ մէսուլիյէթլէրին բէք չօղունտան գուրթուլտում։

— Էյի եա, էյի եա։

— Զաբուգ իտէլիմ. տահա չէհրէ կիտիպ թամամ իտէճէյիմ։

— Մահէլլի իգամէթիմի սօրուեօրսունուզ։

— Էվվէթ, նէրէսի տիր։

— Գարտինէ սօգաղը նումէրօ 78։

— Շիմտի եաղարում։

— Պէն տէ պէշ տագըգատան արապամ իլէ գաբունըզընը էօնիւնտէ պուլունուրում։

— Աշաղը էնիեօրում։

Ժէրար տը Լանգրէյ, էնմէզտէն էվվէլ, եաղրխանէսի իւզերինտէ պուլունան ատբէլէր տէֆթէրինի աչրպ, «Գագանպուա, Գարտինէ սօգաղը Ն. 78» եազտը։

Խըզմէթքարը, էֆէնտիսինին բարաբ